

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д.ю.н. ИВАН ЗАХАРИЕВ СЪЛОВ
относно качествата на дисертационния труд на
ВАСИЛ МИТКОВ КОЛЕВ, на тема „Правомощия на
редовните съдебни инстанции в наказателния процес“
с оглед придобиване на образователната и научна
степен „доктор“, професионално направление
3.6 Право, Наказателен процес

Докторантът Васил Митков Калев е роден на 31.12.1983 г. Завършил е БСУ, ОКС „Магистър“, специалност право, професионална квалификация юрист.

Дисертационният труд е на тема „Правомощия на редовните съдебни инстанции в наказателния процес“. Акцентът на изследването е съдебната фаза на наказателния процес, доколкото в нея делото се решава по същество от съда, като основен (главен) субект на процеса, при пълно разгръщане на системата на основните начала. Централното място на съдебното производство и подготвителния характер на досъдебната фаза винаги са били константна величина и в процесуалната теория, и в процесуалната практика, а не са въведени с НПК от 2005 г., както твърди докторантът. Още по-малко това е основно начало, независимо от систематичното му място в НПК. Разпоредбата на чл.7 НПК е един отглас на интерпретацията на досъдебното производство като една извънпроцесуална дейност, като фактическо разследване извън системата на основните начала на наказателния процес. Тази разпоредба дава основание именно за такава интерпретация – най-ярък израз е признаването на оперативните (тайните) способности на статут на способности на доказване. Това разбира се не намалява стойността на труда, докторантът явно е повлиян от едно непрекъснато експлициращо се внушение, по отношение на което има място за научна дискусия.

Един от основните акценти на труда е разглеждането на наказателното производство като държавна дейност в защита на обществените интереси, при липса на колизия между тях и правата и законните интереси на гражданите. В тази рамка докторантът е изследвал правомощията на съответните съдебни инстанции, което допринася за актуалността на изследването му, в противовес на неолибералните внушения и практики.

Обект на изследването са правомощията на редовните съдебни инстанции в наказателното производство. Наред с това е отделено място и на правомощията на съда в досъдебната фаза.

Целта на изследването е да бъдат открити най-значимите, съществени характеристики на правомощията на първоинстанционния, въззивния и касационния съд, както и да бъдат разгледани отделни особености на тези правомощия, представляващи теоретичен и практически интерес.

В съответствие с поставената цел са задачите на изследването, които са успешно решени.

Използвани са традиционните изследователски методи като анализ и синтез, езиково тълкуване и др.

Дисертационният труд е в обем от 252 стр. структуриран в увод (въведение), четири глави със съответните точки и подточки, заключение и библиография.

Глава първа е посветена на общите правомощия на съда. Дисертантът застъпва правилното становище, че: „Изграждането на държавната власт и въобще на държавност е немислимо без пълноценно функциониращи наказателни съдилища. Важността на тази дейност е обусловена от множество специфики на наказателния процес, които предопределят нейния приоритетно държавен характер.“ Отделил е място и на участието на съда в досъдебното производство. Една от формите на това участие – разпитът пред съдия, е подложена на критика в теорията, като докторантът я приема за основателна, но без да развива аргументи в

тази насока. Може да се разбира се да я приеме и за неоснователна, но важно е друго – че е взел отношение по въпроса.

Докторантът е застъпил тезата, че началото на правния спор по наказателните дела следва да се определи с издаването на акта на съдията-докладчик, с който обвиняемият се предава на съд. С това становище не мога да се съглася, защото по същество навежда на извода, че досъдебното производство е едно фактическо, извънпроцесуално разследване, като по този начин се подрива единството на наказателния процес като единно, целокупно двуфазово производство. Правният спор започва от момента на привличането на даден гражданин в качеството на обвиняем, по реда и при условията на НПК. Друг е въпросът, че той се решава по същество от съда.

В останалите глави подробно са разгледани и анализирани правомощията на съответните съдебни инстанции.

Като цяло докторантът се е придържал към утвърдени в теорията и практиката положения, доказали своята състоятелност през годините, като ги е обогатил с нови аргументи.

Мога да посоча следните по-важни научни приноси:

Анализ на правомощията на наказателния съд в контекста на правомощията на публичноправните органи въобще;

Изследвана е същността на класификациите на съдебните актове;

Предложени са множество класификации на видовете правомощия на съда, съобразени с различни класификационни критерии;

Детайлно са анализирани признаците на правораздаването, намиращи проявление в процесуалната дейност на първоинстанционния съд, в контекста на системата на основните процесуални начала.

Приносите имат както теоретичен, така и практически характер.

Като критична бележка мога да посоча това, че докторантът не е обърнал внимание на подмяната на институтите на наказателнопроцесуалното доказателствено право с тайните оперативни

способи и на възраждането на формалната теория на доказателствата. А тази подмяна влияе негативно върху правораздавателната дейност на съда. Тази бележка не оказва влияние върху положителното ми отношение към труда. Бих препоръчал на докторанта в бъдещата си изследователска дейност да обърне внимание на тези въпроси.

Налице са необходимите публикации по темата.

Авторефератът отговаря на изискванията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на ВАСИЛ МИТКОВ КОЛЕВ отговаря на изискванията на закона, поради което си позволявам да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди на ВАСИЛ МИТКОВ КОЛЕВ образователната и научна степен „доктор“, професионална направление 3.6 Право, Наказателен процес.

София

18.12.2017 г.

Дал становището:

/проф. д.ю.н. Иван Сълов/